

Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä
menettelytavoista, Ammatillinen koulutus
Jyväskylän kristillinen opisto

HARRI ERKAMAA

Rehtorin päätös

Päivitys ja hyväksyntä 25.4.2025 OHTR –kokouksessa. Jory käsittely 8/2025.

Sisällys

Johdanto.....	2
1. Yhteistyö eri viranomaistahojen ja huoltajien kanssa	3
2. Menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa, asioiden selvittämismenettelyt, työnjako sekä kuulemis- ja kirjautusmenettelyt	3
4. Periaatteet hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattamiseen kurinpitokeinoja käytettäessä ..	3
5. Turvallinen opiskeluympäristö sekä rike- ja häiriötilanteisiin puuttuminen	4
Yleiset menettelytavat kurinpitoasiassa ja opiskeluoikeuden menettämistä koskevassa	5
asiassa sekä kurinpitorangeistuksen täytäntöönpanossa 164/2022 80 §, 85 §, 93 §, 94 §	5
Yhteistyö eri viranomaistahojen ja huoltajien kanssa	7
Oikeusturvaperiaatteiden noudattaminen	7
Suunnitelman perehdyttäminen, tiedottaminen ja toteutumisen sekä vaikuttavuuden arviointi oppilaitoksessa	8
6. Menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa	8
6.1 LUVATON POISSAOLO	8
6.2. HÄIRITSEVÄ, VAKIVALTAISESTI TAI UHKAAVASTI KÄYTTÄYTYVÄ TAI TOISEN HENKEÄ TAI TERVEYTTÄ VAARANTAVA OPISKELIJA	12
6.3. TUPAKKATUOTTEIDEN LUVATON KÄSITTELY	13
6.4. RIKOSTAUSTAOTTEEN ESITTÄMISESTÄ KIELTÄYTYMINEN (SORA-TUTKINNOT)	14
6.5. TERVEYDENTILA- TAI TOIMINTAKYKYTUTKIMUKSEN TODISTUKSEN ESITTÄMISESTÄ KIELTÄYTYMINEN (SORA-TUTKINNOT)	15
6.6 PÄIHITEIDEN TAI HUUMAUSAINOJEN KÄYTÖN EPÄILY, PÄIHTYNEENÄ ESIINTYMINEN TAI	16
PÄIHITEIDEN VÄLITTÄMINEN	16
6.7 OPISKELIJAN MÄÄRÄAIKAINEN EROTTAMINEN, ASUNTOLASTA EROTTAMINEN	17
6.8 LUVATON OPPILAITOKSEN OMAISUUDEN KÄSITTELY	18
6.9 HENKILÖKUNNAN OIKEUS OTTAA HALTUUN ESINEITÄ TAI AINEITA JA OIKEUS	19
TARKASTAA OPISKELIJAN TAVARAT	19
7. Opiskelijan opiskeluoikeuden peruuttaminen ja palauttaminen (Sora-tutkinnot).....	21
Vilpillinen menettely tai muu järjestyssääntöjen rikkominen	22
Opiskelijan kuuleminen	23
Päätösten tiedoksianto	24
8 Järjestyssäännöt	24
9 Lomakkeet ja mallipohjat	24

Johdanto

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 80 §:ssä säädetään opiskelijan oikeudesta turvalliseen opiskeluympäristöön. Yhteistyö ja erilaiset pedagogiset ratkaisut luovat edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle. Ammatillisen koulutuksen järjestäjällä on oikeus käyttää ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaisia kurinpitokeinoja.

Suunnitelmalla pyritään varmistamaan toimintaperiaatteiden yhdenmukaisuus ja oikeudenmukaisuus kurinpitokeinojen käyttämisessä, sekä sitouttamaan eri osapuolet sovittuihin toimintatapoihin. Kurinpitokeinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusperiaatteita (HallintoL 6 §). Lisäksi Jyväskylän kristillisellä opistolla on järjestyssäännöt, joilla edistetään sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä oppilaitosyhteistyön turvallisuutta ja viihtyisyyttä (ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 80 § 4 mom).

Tämä suunnitelma on laadittu yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa. Se on käsitelty opiskeluhuoltoryhmässä, Sora-toimielimessä ja opiskelijakunnan hallituksessa.

Suunnitelmaan on kirjattu keskeiset sisällöt ja periaatteet. Suunnitelma kurinpitokäytänteistä ja niihin liittyvistä menettelytavoista koskee Jyväskylän kristillisen opiston ammatillista koulutusta.

Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, Luku 9 Turvallinen opiskeluympäristö

OPH:n määräys OPH-286-2018 Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

1. Yhteistyö eri viranomaistahojen ja huoltajien kanssa

Yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollon Hyvinvointialueen edustajien kanssa tehdään opiskeluhoollon palveluissa. Oppilaitoksen opiskelijoita palvelee terveydenhoitaja, psykologi, kuraattori ja lääkäri. Jyväskylän kristillisen opiston laajennettuun opiskeluhoolloryhmään kuuluu opiskeluterveydenhuollon toimijoiden lisäksi oppilaitoksen edustajina asuntolaohjaaja, opinto-ohjaaja ja erityisopettaja. Lisäksi ryhmässä on erikseen nimettyinä opiskelijoiden ja opettajien edustaja. Yhteistyötä opiskelijoiden huoltajien tai nimettyjen muiden henkilöiden kanssa tehdään tilanteen niin vaatiessa. Tarpeen mukaan Opiskelijan huoltajille kerrotaan opintojen tavoitteista, oppilaitoksen toimintakulttuurista, järjestyssäännöistä ja muista ohjeista tai suunnitelmista sekä opiskelijan hyvinvointiin ja opintoihin liittyvistä asioista.

Yhteistyötä tehdään eri viranomaistahojen kanssa kurinpitokeinojen käyttämiseen, ja niihin liittyviin menettelytapoihin liittyvissä asioissa. Yhteistyötä opistolla tehdään erityisesti Keski-Suomen pelastuslaitoksen, sekä Sisä-Suomen poliisin ja sen ennaltaehkäisevän työn kanssa. Opiskelijalla on mahdollisuus Keski-Suomen sovittelemiston palveluihin.

Kurinpitotilanteessa alaikäisen opiskelijan huoltajalle tiedotetaan tapahtuneesta ja tai kutsutaan mukaan kuulemistilaisuuteen.

2. Menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa, asioiden selvittämistä, työnjako sekä kuulemis- ja kirjaamismenettelyt

Jokaisella opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön (laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017) sekä turvalliseen koulupäivään oppimiseen. Jyväskylän kristillisen opiston järjestyssäännöt ja muut ohjeistukset edistävät opiskeluympäristön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Järjestyssääntöjä noudatetaan oppilaitoksen alueella hallinnassa olevissa rakennuksissa ja alueilla. Järjestyssäännöt ovat voimassa kaikessa työjärjestyksen mukaisessa opiskelussa ja oppilaitoksen järjestämissä tilaisuuksissa muunakin aikana. Työpaikalla tapahtuvan opiskelun aikana noudatetaan lisäksi työpaikan sääntöjä, sekä työpaikalla tapahtuvasta opiskelusta erikseen annettuja ohjeita. Opiston asuntolassa noudatetaan lisäksi omia asuntolan järjestyssääntöjä.

4. Periaatteet hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattamiseen kurinpitokeinoja käytettäessä

Kurinpitokeinojen käyttämisen yleisiä oikeusturvaperiaatteita ohjaavat Suomen perustuslaissa (731/1999) ja hallintolaissa (434/2003) säädetyt hallinnon oikeusperiaatteet:

- Yhdenvertaisuusperiaate velvoittaa opiskelijoiden tasapuoliseen kohteluun, johdonmukaisuuteen ja syrjimättömyyteen
- Tarkoitussidonnaisuuden periaatteen mukaan kurinpitokeinoja voi käyttää ainoastaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin
- Objektiveettiperiaate edellyttää, että rankaiseminen perustuu asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin
- Suhteellisuusperiaatteen mukaan kurinpitotoimien on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden ja ankaruudeltaan oikeassa suhteessa perusteena olevan teon moitittavuuteen nähden
- Luottamuksensuojaperiaate on ennen muuta yksilön suoja julkista valtaa vastaan ja antaa yksityiselle oikeuden luottaa viranomaisen toiminnan oikeellisuuteen ja virheettömyyteen

5. Turvallinen opiskeluympäristö sekä rike- ja häiriötilanteisiin puuttuminen

Ohjaamme opiskelijoita ensisijaisesti kasvatuksellisin keinoin, keskusteluin ja neuvoin siten, että heillä on mahdollisuus saattaa opintonsa päätökseen. Mikäli järjestyssääntöihin liittyvissä asioissa kasvatukselliset keinot eivät auta tai riitä, käytämme ammatillista koulutusta koskeviin säännöksiin sisältyvä kurinpitomenettelyä.

Opiskelijalle voidaan antaa kirjallinen varoitus, jos hän käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti, menettelee vilpillisesti tai muuten rikkoo oppilaitoksen järjestystä, kieltäytyy huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisestä; taikka on selvityksen perusteella käyttänyt huumausaineita muuhun kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt.

Jos teko tai laiminlyönti on vakava tai jos opiskelija jatkaa epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi sekä erottaa asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi.

Kurinpitotoimia ovat

- määrääminen poistumaan opetustilasta tai oppilaitoksen alueelta
- poistaminen opetustilasta tai oppilaitoksen alueelta
- opiskeluun osallistumisen epääminen enintään kolmen työpäivän ajaksi
- kirjallinen varoitus
- opiskeluoikeuden pidättäminen
- erottaminen oppilaitoksesta enintään yhdeksi vuodeksi tai erottaminen opiskelija-asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi.
- Lisäksi SORA-tutkinnoissa on mahdollista opiskeluoikeuden peruuttaminen

- Opiskelu oikeuden peruuttamisesta säädetään ammatillisen koulutuksen lain (531/2017) 81 pykälässä.

Valtioneuvoston asetuksella ammatillisesta koulutuksesta (673/2017, muutettu 138/2018) säädetään tutkinnoista, joissa opiskelu oikeuden peruttaminen on mahdollista (SORA-tutkinnot).

Lisäksi Opetushallitus on määrännyt tarkemmin Tutkintokohtaiset terveydentilavaatimukset ammatillisessa koulutuksessa.

Kun koulutukseen tai ammatissa toimimiseen sisältyy alaikäisten turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta taikka liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia, koulutuksen järjestäjä voi peruuttaa oikeuden suorittaa tutkinto sekä oikeuden osallistua tutkintokoulutukseen (opiskelu oikeuden peruuttaminen) tietyin edellytyksin.

Oppilaitoksella tarkoitetaan JKO:n kampusta sekä opiskeluun välittömästi liittyviä oppimisympäristöjä. JKO:n alueeksi katsotaan oppilaitoksen tontti ja sillä olevat rakennukset, sekä kaikki ne alueet, joilla opiskelijat opiskelevat opetussuunnitelmien mukaisesti. Myös asuntolat ovat osa oppilaitosta.

Opetussuunnitelman mukaisia ja opiskeluun välittömästi liittyviä oppimisympäristöjä ja tilanteita ovat mm. JKO:n järjestämät opiskeluajana ja opiskeluajan ulkopuolella pidettävät tilaisuudet, opiskelijoiden JKO:n tiloissa järjestämät tilaisuudet ja tilaisuudet, joissa opiskelijat edustavat oppilaitosta.

[Yleiset menettelytavat kurinpitoasiassa ja opiskelu oikeuden menettämistä koskevassa asiassa sekä kurinpitorangaistuksen täytäntöönpanossa 164/2022 80 §, 85 §, 93 §, 94 §](#)

93 §

Menettely opiskelu oikeuden peruuttamista ja palauttamista koskevassa asiassa ja kurinpitoasiassa

Opiskelijalle annettavasta kirjallisesta varoituksesta päättää rehtori. Opiskelu oikeuden peruuttamisesta ja palauttamisesta, määräaikaisesta erottamisesta, asuntolasta erottamisesta sekä opiskelu oikeuden pidättämisestä päättää koulutuksen järjestäjän asettama monijäseninen toimielin. Rekisteröidyn yhteisön tai säätiön tässä laissa järjestämässä koulutuksessa olevan oppivelvollisen opiskelu oikeuden peruuttamisesta ja palauttamisesta, määräaikaisesta erottamisesta, asuntolasta erottamisesta sekä opiskelu oikeuden pidättämisestä päättää kuitenkin kyseisen koulutuksen järjestäjän kotipaikan mukaisen kunnan asettama monijäseninen toimielin rehtorin esityksestä. Kunnan monijäsenisen toimielimen on annettava kyseinen päätös tiedoksi koulutuksen järjestäjälle. Muiden kuin oppivelvollisuuslaissa tarkoitettujen oppivelvollisten osalta korkeintaan kolmen kuukauden määräaikaisesta erottamisesta ja asuntolasta erottamisesta voi koulutuksen järjestäjän niin päättäessä päättää rehtori.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa monijäsenisessä toimielimessä tulee olla ainakin koulutuksen järjestäjän, opiskelijahuollon, opettajien, työelämän ja opiskelijoiden edustus. Koulutuksen järjestäjä tai kunta nimeää toimielimen puheenjohtajan ja muut jäsenet enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Opiskelu oikeuden peruuttamista ja palauttamista koskevassa asiassa koulutuksen järjestäjä tai kunta nimeää toimielimeen

lisäksi tutkinnon suorittajan koulutussopimustyöpaikan tai oppisopimuskoulutuksen osalta työnantajan edustajan. Toimielimen puheenjohtajaksi tulee nimetä muu kuin opiskelijoita edustava jäsen. Opiskelijoita edustavan jäsenen tulee olla 15 vuotta täyttänyt. Opiskelijoita edustavalla jäsenellä on läsnäolo- ja puheoikeus toimielimen kokouksessa. Toimielimen äänivaltaiset jäsenet toimivat virkavastuulla. Koulutuksen järjestäjä tai kunta päättää tarkemmin toimielimen toimintatavoista ja päätöksenteosta. Toimielin voi olla myös kahden tai useamman koulutuksen järjestäjän yhteinen.

Ennen opiskelijan erottamista oppilaitoksesta, opiskelijan asuntolasta erottamista ja kirjallisen varoituksen antamista opiskelijalle on yksilöitävä kurinpitotoimen syynä oleva teko tai laiminlyönti, hankittava tarpeellinen selvitys sekä varattava opiskelijalle tilaisuus tulla kuulluksi. Ennen opiskelijan erottamista oppilaitoksesta tai opiskelija-asuntolasta on kuultava myös opiskelijan huoltajaa. Muista 85 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä on ilmoitettava opiskelijan huoltajalle. Kurinpitotoimea harkittaessa on otettava huomioon teon laatu sekä opiskelijan ikä ja kehitystaso.

Kurinpitotoimesta, opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja opiskeluoikeuden pidättämisestä tulee antaa kirjallinen päätös, ja 85 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettut toimenpiteet tulee kirjata.

94 §

Opiskelijan velvollisuudet

Opiskelijan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyvä asiallisesti. Opiskelijan on käyttäytävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä.

Kirjallisiin päätöksiin oheistetaan aina muutoksenhakuohje.

HUOMAA!

Oppilaitoksessa käytetyt ojentamiskeinot on kirjattava esimerkiksi päiväkirjaan (JKO:ssa Wilma: Tuntimerkinnät: Muu merkintä: Tupakkatuotteiden luvaton käsittely, Toisen henkilön terveyden tai turvallisuuden vaarantaminen tai Ohjaus ja tuki: Toimenpiteet: Lisää uusi: Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta).

Kurinpitorangaistuksista on tehtävä hallintopäätös. Perusteltu päätös muutoksenhakuohjeineen on annettava opiskelijalle ja huoltajille tiedoksi. **Tiedot ovat lähtökohtaisesti julkisia**, ellei niihin sisälly muista syistä salassa pidettäviä, kuten esimerkiksi terveydentilaa koskevia, tietoja.

Tieto siitä, että henkilö on koulun opiskelija, on **julkinen**, ellei tiedon antamisella paljastu muulla perusteella salassa pidettävä seikka (esimerkiksi sairaus, vammaisuus tai se, että opiskelija saa erityistä tukea) eikä opiskelijalla ole turvakieltoa tai tietojen luovutuskieltoa.

(Pirjo Vehkamäki, Matti Lahtinen, Ulla Vanttaja. 2018. Julkisuus ja tiedonhallinta opetustoimessa, OPH)

Yhteistyö eri viranomaistahojen ja huoltajien kanssa

Yhteistyötä viranomaistahojen ja huoltajien kanssa kuvataan tarkemmin JKO:n opiskeluhuollon suunnitelmassa.

JKO:n opiskeluhuoltoryhmä kokoontuu neljä viisi kertaa lukuvuodessa, johon osallistuvat hyvinvointialueen edustajat kutsuttuna.

Laajennettu JKO:n opiskelijahuoltoryhmä (OHTR täydennettynä opiskeluhuollon palvelujen ja opiskelijaterveydenhuollon edustajilla) kokoontuu kaksi kertaa vuodessa.

Lisäksi Turvallisuusjohtajapäällikkö (rehtori) tekee on tarpeen mukaan yhteistyöstä eri viranomaistahojen kanssa.

Oikeusturvaperiaatteiden noudattaminen

Kurinpitokeinoja käytettäessä on noudatettava hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä.

Yhdenvertaisuusperiaate edellyttää, että henkilökuntaa ja opiskelijoita kohdellaan tasapuolisesti. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan esimerkiksi sukupuolen, iän, alkuperän, uskonnon, poliittisen näkemyksen, terveydentilan tai muun vastaavan seikan perusteella. Yhdenvertaisuusperiaate edellyttää myös johdonmukaista ja ennakoitavaa päätöksentekoa, jotta samanlaisessa tilanteessa olevia kohdellaan samalla tavoin. Toisaalta yhdenvertaisten mahdollisuuksien takaamiseksi on oikeus niin sanottuun positiiviseen erityiskohteluun, jolloin heikommassa asemassa olevaa tai esimerkiksi vähemmistöön kuuluvaa tuetaan hänen saattamisekseen tasa-arvoiseen asemaan muiden kanssa.

Suhteellisuusperiaate edellyttää, että julkista valtaa käytettäessä otamme huomioon kohtuullisuuden vaatimuksen. Toiminnan tulee olla oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden ja siten yksityisen asemaan ei saa puuttua enempää kuin on välttämätöntä

Puolueettomuusperiaate edellyttää, että toimintaamme eivät vaikuta epäasialliset vaikuttimet ja että toimintamme aina on puolueetonta ja myös näyttää siltä. Jos jokin hallintolain mainitsemista jääviysperusteista toteutuu, on päätösvaltaa käyttävän itse jäävänsä itsensä päätöksenteosta ja sen valmistelusta. Päätöksiä tehtäessä ei saa suosia esimerkiksi ystäviä tai tavoitella henkilökohtaista hyötyä.

Luottamuksensuojaperiaatteen mukaan opiskelijoilla ja henkilökunnalla on oikeus odottaa ennakoitavaa ja johdonmukaista ratkaisulinjaa, joka ei yllätyksellisesti tai takautuvasti muutu.

Tarkoitussidonnaisuuden periaate edellyttää yleisesti, että käytämme meille lainsäädännöllä annettua julkista valtaa siihen tarkoitukseen, johon se on tarkoitettu. Kurinpitokeinoja ei saa käyttää esimerkiksi

kostamis- tai loukkaamistarkoituksessa. Toimivallan ylittäminen tai epäasialliset vaikuttimet päätöksenteossa ovat tarkoitussidonnaisuuden periaatteen vastaisia.

Suunnitelman perehdyttäminen, tiedottaminen ja toteutumisen sekä vaikuttavuuden arviointi oppilaitoksessa

Perehdytämme JKO:n henkilökuntaa kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä esim. tiimi- ja opettajainkokouksissa, johtoryhmän kokouksissa ja opiskeluhyvinvointiryhmien kokouksissa. Suunnitelmat ja ohjeet tallennetaan opiston peda.net-ympäristöön ja INTRAan

Tämän suunnitelman toteutumista ja vaikuttavuutta arvioidaan JKO:n opiskeluhoitoryhmässä ja Sora-toimielimessä.

Suunnitelman toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointi toteutetaan opiskeluhoollon vuosikellon mukaisesti samoin, kuin Opiskeluhoollon suunnitelman arviointi.

6. Menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa

6.1 LUVATON POISSAOLO

Opiskelijan tulee osallistua henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisesti opetukseen sekä näyttöihin ja muuhun osaamisen osoittamiseen, jollei hänen poissaololleen ole perusteltua syytä.

Opiskelija katsotaan eronneeksi, jos on ilmeisestä, että hänen tarkoituksenaan ei ole osallistua henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen ja näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä.

Oppivelvollinen katsotaan eronneeksi viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun hän on viimeisen kerran osallistunut henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen taikka näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen. Ennen oppivelvollisen eronneeksi katsomista koulutuksen järjestäjän tulee ilmoittaa oppivelvolliselle sekä hänen huoltajalleen ja muulle lailliselle edustajalleen, että oppivelvollinen voidaan katsoa eronneeksi, mikäli hän ei osallistu henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen taikka näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen.

Oppivelvollisen eronneeksi katsomisessa noudatettavista menettelyistä säädetään lisäksi oppivelvollisuuslaissa.

Menettelytavat:

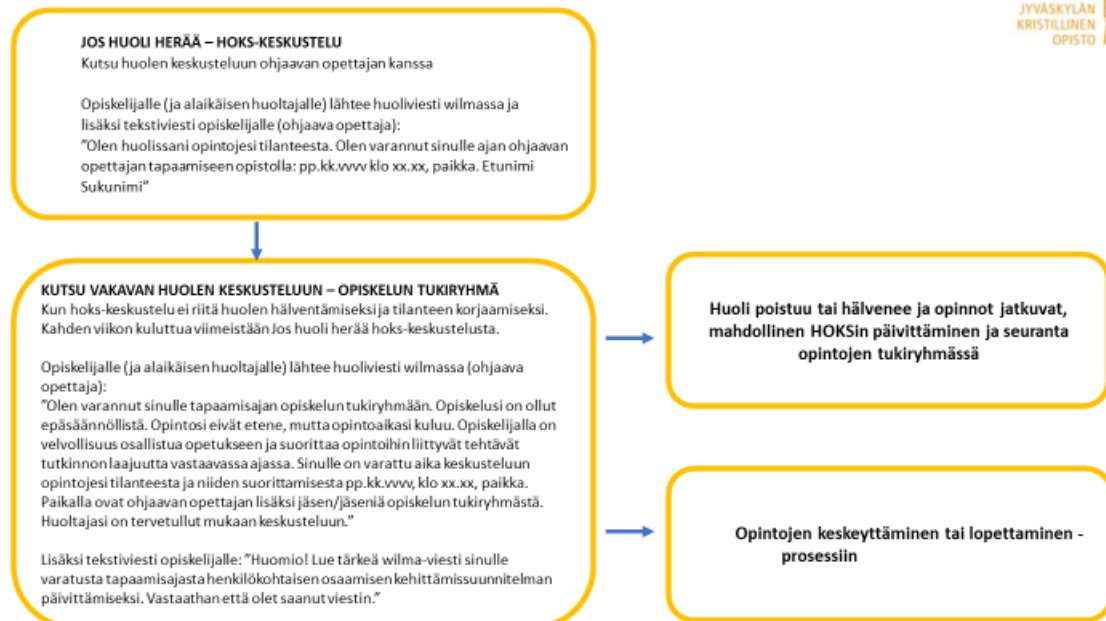
Ryhmänohjaaja ja opinto-ohjaaja käyvät opiskelijan kanssa HOKS-keskusteluja säännöllisesti ja arvioivat tukitoimien riittävyyttä.

Kaikki opettajat seuraavat opiskelijan osallistumista henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen sekä näyttöihin ja muuhun osaamisen osoittamiseen.

Ryhmänohjaaja opastaa opiskelijat seuraamaan omien opintojensa edistymistä, seuraa ryhmänsä opintojen etenemistä ja puuttuu tarvittaessa tilanteeseen, sekä järjestää tarvittavia tukitoimia opintojen etenemisen varmistamiseksi.

Mikäli em. ohjauksesta ja tuesta huolimatta näyttää ilmeiseltä, että opiskelijan tarkoituksena ei ole osallistua henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen ja näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen, ryhmänohjaaja käynnistää **Huoli opiskelijasta prosessin**.

HUOLI OPISKELIJASTA PROSESSI (osana opiskelun tuki ja opiskeluhuolto sekä opintojen keskeyttäminen ja lopettaminen –prosesseja)

OPINTOJEN KESKEYTTÄMINEN ammatillinen koulutus

HOKS / HOPS (ohjaava opettaja, opinto-ohjaaja, erityisopettaja, koulunkäynninohjaaja)

Opiskelijan tulee osallistua henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisesti opetukseen sekä näyttöihin ja muuhun osaamisen osoittamiseen, jolle hänen poissaolollaan ole perusteltua syytä.

OPINTOJEN KESKEYTTÄMINEN

- Asevelvollisuus, siviilipalvelus, naisten vapaaehtoinen asepalvelus (lukuunottamatta oppivelvolliset)
- Sairaustiloma, äitiys-, loppu- tai vanhempainvapaa
- Kurinpitotoimena
- Tilapäinen oleskelu ulkomailla (oppivelvolliset)
- Opiskelu-oikeus voidaan opiskelijan pyynnöstä väliaikaisesti keskeyttää muusta perustellusta syystä: esim. elämäntilanne (kuten kriisitilanne) ja työllistyminen (lukuunottamatta oppivelvolliset)
- Aikakauden mittaisia keskeytyksiä ei kirjata
- Opiskelijalla on velvollisuus ottaa yhteyttä ohjaavaan opettajaan hyvissä ajoin ennen opintojen jatkamista keskeytysjakson loppupuolella

Opiskelija päättää keskeyttää opintonsa

- Opiskelija täyttää opintojen keskeytyslomakkeen, johon tarvittaessa liitteeksi selvitys
- Ohjaava opettaja hyväksyy (harkinnanvaraiset keskeytysperusteet) enintään vuodeksi
- Tarvittaessa ohjaava opettaja ottaa yhteyttä apulaisrehtoriin tai opiskelun tukiryhmään

Opiskelu-oikeuden määräaikainen pidättäminen

- Opiskelijan opiskelu-oikeus voidaan pidättää oppilaitoksen toimesta (Sora-tutkinnot), mikäli
 - opiskelija kieltäytyy terveydentilansa toteamiseksi suorittavista tarkastuksista ja tutkimuksista
 - opiskelija kieltäytyy rikosrekisteriotteen nähtäväksi antamisesta
- Opiskelu-oikeus jatkuu, kun opiskelija suostuu em. toimenpiteisiin

Opiskelijan määräaikainen erottaminen

- Kurinpitotoimena
- Rehtori kutsuu opiskelijan ja alaikäisen opiskelijan huoltajan kuulemiseen, mukana rehtori, ohjaava opettaja ja jäsen opintojen tukiryhmästä
- Rehtorin kirjallinen päätös erottamisesta (perusopetuksessa kirjallisen varoituksen jälkeen enintään kolmeksi päiväksi, ammatillisessa koulutuksessa enintään vuodeksi)
- Oppivelvollisten ja perusopetuksessa opiskelevien erottamisesta päättää monijäseninen toimielin, enintään 3kk)
- Rehtari ottaa yhteyttä opiskelijahuoltoon ja tekee alaikäisestä opiskelijasta lastensuojeluilmoituksen

Opiston sisäiset toimenpiteet

- Ohjaava opettaja: HOKS:n / HOPS:n päivitys ja arviointi valmistumisaika
- Oppivelvollisuuden suunnitelma oppivelvollisuuden suorittamisesta yhdessä opiskelijan ja huoltajan kanssa. Toteutumisen seuranta.
- Asumisoikeuden keskeytys

Opiskelijan jatko-ohjaus

- Ohjaava opettaja tai opiskelun tukiryhmän jäsen ottaa yhteyttä tarvittaessa etsivään nuorisotyöntekijään (alle 29-vuotiaasta nuoresta)
- Ohjaava opettaja tai opiskelun tukiryhmän jäsen ohjaa opiskelijan tarvittaessa opiskelijahuollon palveluihin
- Opinto-ohjaaja tekee ilmoituksen asuinalueelle ja ottaa yhteyttä huoltajaan (oppivelvollisuus-opiskelijat)
- Opinto-ohjaaja antaa jatko-ohjausta
- Opiskelijan toimeentulo keskeytyksen aikana varmistettava

OPINTOJEN LOPETTAMINEN ammatillinen koulutus

HOKS / HOPS (ohjaava opettaja, opinto-ohjaaja, erityisopettaja, koulunkäynninohjaaja)

Opiskelijan tulee osallistua henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisesti opetukseen sekä näyttöihin ja muuhun osaamisen osoittamiseen, jollei hänen poissaololleen ole perusteltua syytä.

OPINTOJEN LOPETTAMINEN

- Opiskelu oikeus päättyy (opintojen jatkaminen mahdollista vain opiskelijavalinnan tai opiskelu oikeuden palauttamisen kautta)

Opiskelijan eronneeksi katsominen / erottaminen

- Edellyttävät toimenpiteet: huoliprosessin mukainen toiminta ja ohjaus
- Jos on ilmeistä, että hänen tarkoituksenaan ei ole osallistua HOKS:n mukaiseen opetukseen ja näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen eikä hän ole esittänyt poissaololle perusteltua syytä. Oppivelvollinen viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun osallistunut hoks:n mukaiseen opetukseen
- Ennen erottamispäätöstä opiskelija ja alaikäisen huoltaja kutsutaan kuultavaksi kahden viikon (jälkimmäisenä 14vrk) päähin kutsun lähettämistä. Kutsu lähetetään kirjallisesti postin ja/tai Wilman kautta. Kutsuun liitetään mukaan keskeyttämis/eroamislomake saatokirjeellä.
- Kuulemisilaisuuteen osallistuvat rehtori, ohjaava opettaja ja opintojen tukiryhmän jäsen.
- Mikäli opiskelija ei toimita keskeyttämislomaketta kahden viikon kuluessa opistolle tai saavu kuulemisilaisuuteen, hänet katsotaan eronneeksi.
- Kuulemisilaisuudesta ohjaava opettaja tai muu tilaisuuteen osallistuva laatii allekirjoitettavan muistion rehtorille.
- Erottamispäätöksen tekee rehtori.
- SoL:aan liittyvissä asioissa erottamispäätöksen tekee Sor-toimelin

Opiskelija päättää lopettaa opintonsa

- Kirjallinen ilmoitus: opintojen päättämislomakkeen täyttäminen
- Opiskelija katsotaan eronneeksi siitä päivästä lukien, jonka hän on kirjannut opintojen päättämislomakkeeseen
- Oppivelvollinen omalla ilmoituksella vain, jos on aloittanut uudet opinnot

Opiston sisäiset toimenpiteet

- Ohjaava opettaja ja koulutussihteeri valmistelevat ja toimittavat opiskelijalle erotodistuksen, todistuksen suoritetuista tutkinnon osista sekä opintorekisterilöteen
- Asumisoikeuden päättäminen
- Valvontailmoitus KELA:an

Opiskelijan jatko-ohjaus

- Ohjaava opettaja tai opintojen tukiryhmän jäsen ottaa yhteyttä tarvittaessa etsivään nuorisoyhteistyöhön (alle 29-vuotiaasta nuoresta)
- Opinto-ohjaaja tekee ilmoituksen asuinkunnalle ja ottaa yhteyttä huoltajaan (oppivelvollisuus-opiskelijat)
- Opinto-ohjaaja antaa jatko-ohjausta
- Kun opiskelu oikeus perustetaan terveydellisiin syisiin, opiskelija ohjataan terveydenhuoltoon ja TE-palveluihin

6.2. HÄIRITSEVÄ, VAKIVALTAISESTI TAI UHKAAVASTI KÄYTTÄYTYVÄ TAI TOISEN HENKEÄ TAI TERVEYTTÄ VAARANTAVA OPISKELIJA

Poistumaan määrääminen (ja poistaminen, voimakeinojen käyttäminen)

Opiskelijalle voidaan antaa kirjallinen varoitus (rehtori), jos hän häiritsee opetusta tai käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti opiskeluympäristössä ja/tai opettaja tai apulaisrehtori voi määrätä häiritsevän, väkivaltaisesti tai uhkaavasti käyttäytyvän tai toisen henkeä tai terveyttä vaarantavan opiskelijan poistumaan jäljellä olevan oppitunnin (seuraavaan taukoon asti) ajaksi opetustilasta tai oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta. Tauon aikana tilannetta selvitetään opettajan ja opiskelijan välillä ja tarvittaessa rehtori voi evätä opiskelijan osallistumisen enintään kolmen päivän ajaksi.

Opetukseen osallistumisen epääminen

Asuntolassa asuvalle opiskelijalle voidaan antaa kirjallinen varoitus, jos hän käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti asuntolan tiloissa taikka rikkoo asuntolan järjestystä. Jos teko tai laiminlyönti on vakava tai jos opiskelija jatkaa käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi.

Menettelytavat:

Jos opiskelija ei noudata edellä mainittua poistumismääräystä, on rehtorilla, apulaisrehtorilla ja opettajalla joko yhdessä tai erikseen oikeus poistaa opiskelija oppilaitoksen tiloista tai sen järjestämästä tilaisuudesta.

Jos poistettava opiskelija koettaa välttää poistamisen tekemällä vastarintaa, rehtorilla, apulaisrehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia opiskelijan poistamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen tai tekee ilmoituksen hätänumeroon.

Selvittelyvastuut ja työnjako: Opettaja tai rehtori, kumpikin erikseen

Kirjaamis- ja kuulemismenettelyt:

Lomake: Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta

Poistumaan määrätyn opiskelijan tietoihin kirjataan poissaolo kyseisestä oppimisympäristöstä.

Tilanteissa, joissa opettaja poistaa opiskelijan voimakeinoja käyttäen, tehdään asiasta kirjallinen selvitys. Tilanteesta ilmoitetaan välittömästi rehtorille ja apulaisrehtorille.

Jatkotoimet: opiskelijalta pyydetään kirjallinen vastine mahdollisimman pian, ks. Ilmoitus/päätös kurinpi-toasiassa –lomake, kurinpitomenettely (esim. kirjallinen varoitus) tarvittaessa tilanteen 7 L 531/2017, 85 § 8 L 531/2017, 85 §, 3 ja 4 mom., 9 L 531/2017, 86 § mukaan, jolloin opiskelijan kuuleminen tilanteesta

Ks. myös opetukseen osallistumisen epääminen.

Opiskelijan opetukseen osallistumisen epääminen (enint. 3 päivää)

Menettelytavat:

Rehtori voi evätä opiskelijan osallistumisen opetukseen enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan taikka oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Ks. myös poistumaan määrääminen.

Rehtorilla ja opettajalla on myös oikeus poistaa oppilaitoksen alueelta opiskelija, joka ei poistu saatuaan tiedon opetukseen osallistumisen epäämisestä.

Selvittelyvastuut ja työnjako:

Opettaja esittää, rehtori päättää

Kirjaamis- ja kuulemismenettelyt:

Lomake: Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta

Tilanteissa, joissa opettaja poistaa opiskelijan oppilaitoksen alueelta voimakeinoja käyttäen, tehdään asiasta kirjallinen selvitys. Tilanteesta ilmoitetaan välittömästi rehtorille ja apulaisrehtorille.

Jatkotoimet: opiskelijan kuuleminen tilanteesta, kurinpitomenettely tarvittaessa tilanteen mukaan kirjallinen varoitus; toistuessaan tai vakava → määräaikainen erottaminen

6.3. TUPAKKATUOTTEIDEN LUVATON KÄSITTELY

Tupakointi, tupakkatuotteiden (myös nuuskan), tupakan vastikkeiden, tupakointivälineiden, sähkösavukkeiden ja tupakkajäljitelmien käyttö ja käsittely ei ole sallittua JKO:n alueella, oppimisympäristöissä eikä JKO:ta edustettaessa. **Tupakointikieltoa tupakoinnista ja tupakansavusta sovelletaan myös poltettavaksi tarkoitettun kasviperäisen tuotteen polttamiseen ja sähkösavukkeen käyttämiseen sekä niistä syntyviin savuihin, höyryihin ja hiukkasiin.**

Tupakkatuotteiden hallussapito on kielletty alle 18-vuotiailta. Kielto koskee koko oppilaitoksen aluetta, rakennuksia sekä muita oppimisympäristöjä ~~ja on voimassa läpi vuoden.~~ **Maininta työssäoppimispaikoista?**

Tupakkalain 11 74 § mukaan tupakoida ei saa sisätiloissa, jotka ovat yleisön tai työntekijöiden käytettävissä tai asiakkaiden käytettävissä, katoksissa tai katsomoissa, joissa osallistujat oleskelevat paikoillaan tai ammatillista koulutusta antavien oppilaitosten ulkotiloissa.

Savutonta tupakkatuotetta ei saa käyttää ammatillista koulutusta antavien oppilaitosten sisä- tai ulkotiiloissa.

Joka huomautuksesta huolimatta jatkaa tupakointia tai myös poltettavaksi tarkoitettua kasvipärisen tuotteen polttamista ja sähkösavukkeiden käyttämistä sekä savuttoman tupakkatuotteen käyttämistä sisätilassa tai ulkoalueella, jossa tupakointi on kielletty (oppilaitos), **on tuomittava tupakointirikkomuksesta sakkoon.**

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta sallii tupakoinnin sisätilassa tai ulkoalueella, jossa se on kiellettyä, jollei laiminlyöntiä voida pitää vähäisenä ja jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, **tuomittava tupakansavulta suojaavien toimenpiteiden laiminlyönnistä sakkoon.**

Menettelytavat:

Oppilaitoksen alueen rajoilla on merkinnät tupakointikiellosta.

Esihenkilöt muistuttavat henkilökunnalle tupakointikiellosta (käsittely koulun alueella kielletty) lukuvuoden alussa ja tarpeen mukaan muutenkin.

Opettajat ja ohjaajat muistuttavat ohjeistavat opiskelijoille tupakointikiellosta aloitusorientaatioissa ja tarpeen mukaan muutenkin.

Jokainen henkilökuntaan kuuluva on velvollinen puuttamaan luvattomaan tupakointiin ja tupakkatuotteiden ym. käsittelyyn oppilaitoksen alueella.

Selvittelyvastuut ja työnjako:

L549/2016; § 53 ja § 74, 11 L 549/2016, 12 L 549/2016; 113 §, 13 L 549/2016; 114 §

Huomauttaminen luvattomasta toiminnasta: jokainen työyhteisön jäsen. Kirjataan Wilmaan (Tuntimerkinnyt/Muu merkintä/Tupakkatuotteiden luvaton käsittely).

Jos samalle opiskelijalle on huomautettu (dokumentointi) useita kertoja, huomauttaja vie asian jatkokäsittelyyn (Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta).

Opiskelijan kuuleminen tilanteesta, kurinpitomenettely (kirjallinen varoitus) tarvittaessa tilanteen mukaan: rehtori.

Mikäli toinen kirjallinen varoitus samasta asiasta, opiskelijan rikkomus ilmoitetaan poliisille.

Kirjaamis- ja kuulemismenettelyt:

Huomautus: kirjataan Wilmaan, kohtaan Tuntimerkinnyt

Lomake: Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta

Kirjaa ilmoitukseen, montako huomautusta opiskelija on asiasta aiemmin saanut.

Kuuleminen: rehtori

Kirjallinen varoitus: rehtori

6.4. RIKOSTAUSTAOTTEEN ESITTÄMISESTÄ KIELTÄYTYMINEN (SORA-TUTKINNOT)

Rikostaustaotteen avulla koulutuksen järjestäjä voi tarkistaa, täyttääkö opiskelija koulutusalan ja tutkinnon turvallisuusedellytykset niin, että hän voi jatkaa opintojaan. Rikostaustaote pyydetään opiskelijalta ennen sellaisia opintoja tai työpaikalla oppimista, joihin sisältyy olennaisesti alaikäisen parissa tapahtuvaa työskentelyä. Olennaisesti alaikäisen parissa tapahtuvaa työskentelyä on esimerkiksi yhtäjaksoinen pidempi työpaikalla oppiminen (ei vain lyhyt tutustuminen) tai työskentely tapahtuu suoraan alaikäisten kanssa (ei vain työntekijöiden kanssa). Opiskelijan tulee itse pyytää rikostaustaote ja toimittaa se nähtäväksi koulutuksen järjestäjälle.

Menettelytavat:

Jos opiskelija kieltäytyy rikostaustaotteen toimittamisesta koulutuksen järjestäjän määräämässä kohtuullisessa ajassa, häneltä voidaan pidättää oikeus opiskeluun siihen asti, kunnes hän esittää rikostaustaotteen.

Selvittelyvastuut ja työnjako:

Rikostaustaotteen opiskelijalta pyytää ryhmänohjaaja ohjaava opettaja. Opiskelija esittää rikostaustaotteen pyynnöstä yksilöidylle henkilökunnan jäsenelle koulutuksen järjestäjälle (rehtorille?, ohjaavalle opettajalle?). Mikäli opiskelija kieltäytyy toimittamasta todistuksia, ryhmänohjaaja ohjaava opettaja esittää rehtorille opiskelijan opiskeluoikeuden pidättämistä.

Kirjaamis- ja kuulemismenettelyt:

Lomake: Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta

Rehtori päättää opiskeluoikeuden pidättämisestä

6.5. TERVEYDENTILA- TAI TOIMINTAKYKYTUTKIMUKSEN TODISTUKSEN ESITTÄMISESTÄ KIELTÄYTYMINEN (SORA-TUTKINNOT)

Jos on perusteltua aihetta epäillä, että opiskelijalle on terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä este, hänet voidaan määrätä terveydentilan toteamiseksi laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön suorittamiin tarkastuksiin ja tutkimuksiin, jos ne ovat välttämättömiä opiskelijan terveydentilan tai toimintakyvyn selvittämiseksi.

Menettelytavat:

Mikäli opiskelija kieltäytyy terveydentilan toteamiseksi suoritettavista tarkastuksista ja tutkimuksista häneltä voidaan pidättää oikeus opiskeluun siihen asti, kunnes hän suostuu tarvittaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin.

Selvittelyvastuut ja työnjako:

Terveydentilaselvitys: Opettaja, ryhmänohjaaja ja/tai opinto-ohjaaja (tai opiskeluhuollon henkilöstö) havaitsee ja selvittää tarpeen.

Terveydentilan tarkastukseen ja tutkimuksiin opiskelijan määrää rehtori (tutkimus on maksullinen ja sen maksaa koulutuksen järjestäjä). Tutkimusmääräyksessä nimetään se henkilö, jolle todistus esitetään. **Onko rehtori?**

Mikäli opiskelija kieltäytyy toimittamasta todistuksia sovituissa määräajassa, rehtori esittää Sora-toimielle opiskelijan opiskeluoikeuden pidättämistä. Sora-toimielin kokoontuu tarvittaessa kolmen päivän varoajalla.

Kirjaamis- ja kuulemismenettelyt:

Lomake: SORA taustatietolomake terveydentilan ja toimintakyvyn arvio (määräys tarkastukseen/tutkimukseen)

Lomake: Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta

6.6 PÄIHTEIDEN TAI HUUMAUSAINEIDEN KÄYTÖN EPÄILY, PÄIHTYNEENÄ ESIINTYMINEN TAI PÄIHTEIDEN VÄLITTÄMINEN

Jos opiskelija esiintyy päihtyneenä oppilaitoksen tai asuntolan tiloissa tai alueella tai tilaisuuksissa tai opiskelija välittää päihdyttäviä aineita, opiskelijalle annetaan kirjallinen varoitus ensimmäisestä päihderikkeestä. Opiskelijalle voidaan antaa kirjallinen varoitus myös, jos hän kieltäytyy huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisestä tai hän on selvityksen perusteella käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin niin, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt (Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, luku 9).

Rehtori päättää kirjallisen varoituksen antamisesta.

Jos teko tai laiminlyönti on vakava tai jos opiskelija jatkaa luvatonta käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi tai opiskelija voidaan erottaa asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi (Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017). Sora-toimielin päättää määräaikaisesta erottamisesta rehtorin esityksestä. Rehtori päättää erottamisesta, jos erottamisen kesto on alle 3 kk.

Menettelytavat:

Tilanteen (opiskelija esiintyy päihtyneenä, välittää päihdyttäviä aineita) havainnut henkilö pyytää tarvittaessa itselleen työparin ja keskustelee opiskelijan kanssa asiasta. Mikäli päihtymystila todetaan **toimitaan päihdekäytön ehkäisy suunnitelman mukaisesti**, päihtynyt opiskelija määrätään poistumaan oppilaitoksen tiloista ja alueelta.

Kirjallinen varoitus: ensimmäinen päihderikkomus tai opiskelija kieltäytyy huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisestä tai on selvityksen perusteella käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt.

Määräaikainen erottaminen oppilaitoksesta tai asuntolasta

Henkilökunnan oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita ja oikeus tarkastaa opiskelijan tavarat. **Puuttuuko tekstiä? Lopputekstin (alla) tarkennus/jäsentely(?)**

Selvittelyvastuut ja työnjako:

Tilanteen havainnut henkilö käynnistää selvittelyn apulaisrehtorin ja opiskelijan kanssa.

Rehtori: Huumausainetestaukseen määrääminen ja /tai hoitoonohjaus

Rehtori: Kirjallinen varoitus, oppilaitoksesta/asuntolasta erottaminen (alle 3 kk)

Sora-toimielin: oppilaitoksesta/asuntolasta erottaminen

Kirjaamis- ja kuulemismenettelyt:

Poistumaan määrätyn opiskelijan tietoihin kirjataan poissaolo kyseisestä oppimisympäristöstä. Tilanteissa, joissa opettaja poistaa opiskelijan voimakeinoja käyttäen, tehdään asiasta kirjallinen selvitys. Tilanteesta ilmoitetaan välittömästi rehtorille.

Opiskelijalta pyydetään kirjallinen vastine mahdollisimman pian. Ks. myös opetukseen osallistumisen epäminen.

Lomakkeet: Huumausainetestaus tiedonsiirtolomake terveydenhuollolle, Todistus huumausainetestistä (määräys testiin, todistus testistä)

Lomake: Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta

6.7 OPISKELIJAN MÄÄRÄAIKAINEN EROTTAMINEN, ASUNTOLASTA EROTTAMINEN

Rekisteröidyn yhteisön tai säätiön tässä laissa järjestämässä koulutuksessa olevan oppivelvollisen opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja palauttamisesta, määräaikaisesta erottamisesta, asuntolasta erottamisesta sekä opiskeluoikeuden pidättämisestä päättää kuitenkin kyseisen koulutuksen järjestäjän kotipaikan mukaisen kunnan asettama monijäseninen toimielin rehtorin esityksestä. Kunnan monijäsenisen toimielimen on annettava kyseinen päätös tiedoksi koulutuksen järjestäjälle. Muiden kuin oppivelvollisuuslaissa tarkoitettujen oppivelvollisten osalta korkeintaan kolmen kuukauden määräaikaisesta erottamisesta ja asuntolasta erottamisesta voi koulutuksen järjestäjän niin päättäessä päättää rehtori.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa monijäsenisessä toimielimessä tulee olla ainakin koulutuksen järjestäjän, opiskelijahuollon, opettajien, työelämän ja opiskelijoiden edustus. Koulutuksen järjestäjä tai kunta nimeää toimielimen puheenjohtajan ja muut jäsenet enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Opiskeluoikeuden peruuttamista ja palauttamista koskevassa asiassa koulutuksen järjestäjä tai kunta nimeää toimielimeen lisäksi tutkinnon suorittajan koulutussopimustyöpaikan tai oppisopimuskoulutuksen osalta työnantajan edustajan. Toimielimen puheenjohtajaksi tulee nimetä muu kuin opiskelijoita edustava jäsen. Opiskelijoita edustavan jäsenen tulee olla 15 vuotta täyttänyt. Opiskelijoita edustavalla jäsenellä on läsnäolo- ja puheoikeus toimielimen kokouksessa. Toimielimen äänivaltaiset jäsenet toimivat virkavastuulla. Koulutuksen järjestäjä tai kunta päättää tarkemmin toimielimen toimintatavoista ja päätöksenteosta. Toimielin voi olla myös kahden tai useamman koulutuksen järjestäjän yhteinen.

Ennen opiskelijan erottamista oppilaitoksesta, opiskelijan asuntolasta erottamista ja kirjallisen varoituksen antamista opiskelijalle on yksilöitävä kurinpitotoimen syynä oleva teko tai laiminlyönti, hankittava tarpeellinen selvitys sekä varattava opiskelijalle tilaisuus tulla kuulluksi. Ennen opiskelijan erottamista oppilaitoksesta tai opiskelija-asuntolasta on kuultava myös opiskelijan huoltajaa. Muista 85 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä on ilmoitettava opiskelijan huoltajalle. Kurinpitotoimea harkittaessa on otettava huomioon teon laatu sekä opiskelijan ikä ja kehitystaso.

Kurinpitotoimesta, opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja opiskeluoikeuden pidättämisestä tulee antaa kirjallinen päätös, ja 85 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitetut toimenpiteet tulee kirjata.

Menettelytavat:

Ennen opiskelijan erottamista oppilaitoksesta tai asuntolasta opiskelijalle on yksilöitävä rangaistuksen syynä oleva teko tai laiminlyönti, hankittava tarpeellinen selvitys sekä varattava opiskelijalle tilaisuus tulla kuulluksi.

Ennen erottamista on kuultava myös alaikäisen opiskelijan huoltajaa. Huoltajalle tulee aina ilmoittaa kurinpitorangeistuksesta sekä muista toimenpiteistä.

Selvittelyvastuut ja työnjako:

Selvittelyn käynnistää toistuvan laiminlyönnin tai epäasiallisen käyttäytymisen havainnut henkilökunnan jäsen ja tekee rehtorille esityksen opiskelijan kutsumisesta kuultavaksi.

(Lomake: ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta)

Rehtori järjestää kuulemistilaisuuden (kirjallinen kutsu), jossa yksilöity kuulemisen syy, sekä kutsuu paikalle tarvittavat muut henkilöt.

Kurinpitomenettely: Rehtori (alle 3 kk) tai esitys Sora-toimielimelle

Kirjaamis- ja kuulemismenettelyt:

14 L 531/2017, 85 §; L1214/2020 8 §

15 1705/2009, muutos 1220/2020, 32b

Lomake: Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta

Kirjepohja: Kuulemiskutsu

Viranhaltijapäätösmalli: Rehtori voi erottaa opiskelijan oppilaitoksesta/asuntolasta enintään 3 kk TAI

rehtori esittää oppilaitoksesta/asuntolasta erottamista Sora-toimielimelle, Sora-toimielin päättää. Onko tämä oikein asuntolan osalta (alaikäinen)?

Kirjaaminen: opiskelijan Wilma, Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta

6.8 LUVATON OPPILAITOKSEN OMAISUUDEN KÄSITTELY

Saadessaan yksiköltä opistolta käyttöönsä opiskeluun tarvittavia välineitä, tarvikkeita tai laitteita tulee opiskelijan käsitellä niitä huolellisesti annettujen ohjeiden mukaisesti. Opiskelija on velvollinen ilmoittamaan henkilökunnalle kaikista opetusvälineissä tai kiinteistössä esiintyvistä puutteista.

Opiskelija on velvollinen korvaamaan tahallaan tai huolimattomuuttaan aiheuttamansa vahingot. Opiskelijan velvollisuudesta korvata aiheuttamansa vahinko säädetään vahingonkorvauslaissa.

Vahingosta on viipymättä ilmoitettava henkilökunnalle. Tahallinen rikkominen, vahingoittaminen ja omaisuuden kadottaminen tai palauttamatta jättäminen johtaa korvausmenettelyyn.

Menettelytavat:

Selvittelyn käynnistää se henkilö, joka huomaa tapahtuneen vahingon. Mikäli selvittelyssä ilmenee teon tahallisuus, selvittelijä käynnistää kurinpitomenettelyn. Ennen kurinpitotoimia opiskelijalle on yksilöitävä rangaistuksen syynä oleva teko tai laiminlyönti, hankittava tarpeellinen selvitys sekä varattava opiskelijalle tilaisuus tulla kuulluksi.

Selvittelyvastuut ja työnjako:

Selvittelyn käynnistää vahingon havainnut henkilökunnan jäsen

Kuuleminen: Rehtori

Kurinpitotoimet: Rehtori

Kirjaamis- ja kuulemismenettelyt:

Lomake: Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta

Kirjepohja: Kuulemiskutsu

Vahingosta, jonka työntekijä työssään virheellään tai laiminlyönnillään aiheuttaa, hän on velvollinen korvaamaan määrän, joka harkitaan kohtuulliseksi ottamalla huomioon vahingon suuruus, teon laatu, vahingonaiheuttajan asema, vahingon kärsineen tarve sekä muut olosuhteet. Jos työntekijän viaksi jää vain lievä tuotamus, ei vahingonkorvausta ole tuomittava. Laki on sama, jos vahingon aiheuttaa 3 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu itsenäinen yrittäjä. Jos oppilaitoksen oppilas aiheuttaa opetukseen liittyvässä työssä vahingon, vastaa hän vahingosta tässä pykälässä säädettyjen perusteiden mukaisesti. Sama koskee hoitolaitoksessa hoidettavana olevan hoitoon liittyvässä työssä tai vangin vankityössä aiheuttaman vahingon korvaamista. (13.12.1991/1423)

Jos vahinko on aiheutettu tahallisesti, on täysi korvaus tuomittava, jollei erityisistä syistä harkita kohtuulliseksi alentaa korvausta.

6.9 HENKILÖKUNNAN OIKEUS OTTAA HALTUUN ESINEITÄ TAI AINEITA JA OIKEUS TARKASTAA OPISKELIJAN TAVARAT

Oppilaitokseen ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen, ja jonka hallussa pidolle ei ole hyväksyttävää syytä.

Opettaja, rehtori tai apulaisrehtori voi tarkastaa tai ottaa pois kielletyn esineen tai aineen. Ensisijaisena keinona käytetään ohjauskeskustelua. Pois ottaminen, tarkastaminen ja voimakkeiden käyttö ovat aina viimeisiä ja poikkeuksellisia keinoja puuttua opiskelijoiden ei-toivottuun käyttäytymiseen ja turvallisuuden vaarantumiseen.

Menettelytavat:

Tarkastaminen

Tarkastusoikeus koskee opiskelijan mukana olevia tavaroita, opiskelijan hallinnassa olevia oppilaitoksen säilytystiloja ja päällisin puolin hänen vaatteitaan, jos on ilmeistä, että opiskelijan hallussa on tällaisia esineitä tai aineita ja opiskelija pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole. Opiskelijalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy. Tarkastajan tulee olla opiskelijan kanssa samaa sukupuolta.

Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva. Opiskelijan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saapuvilla.

Haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen. Opiskelijalta haltuun otetut esineet tai aineet luovutetaan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle tai, jos opiskelija on täysi-ikäinen, hänelle itselleen. Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti. Esineiden ja aineiden luovutus tulee järjestää mahdollisimman pian haltuunotosta.

Laittomat aineet tai esineet (huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammuksiset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet) ilmoitetaan välittömästi rehtorille. Poliisi takavarikoi laittomat aineet tai esineet opiskelijalta.

Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa huostaanottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. Esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen tulee kirjata.

Selvittelyvastuut ja työnjako:

17 L 531/2017 § 89, § 90

18 L 531/2017 § 91

19 L 531/2017 §92

Kuuleminen: rehtori

Kurinpitoimet: rehtori

Silloin kun opettaja, apulaisrehtori tai rehtori ottaa haltuunsa opiskelijalle kuuluvaa omaisuutta, tehdään asiasta kirjallinen selvitys. Rehtori tai apulaisrehtori sopivat mahdollisista jatkotoimenpiteistä tapauskohtaisesti.

Kirjaamis- ja kuulemismenettelyt:

Lomake: Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta

Kirjepohja: Kuulemiskutsu

Viranhaltijapäätösmalli: ks. kirjallinen varoitus tai muu kurinpito

7. Opiskelijan opiskeluoikeuden peruuttaminen ja palauttaminen (Sora-tutkinnot)

Opintojen alettua opiskeluoikeus voidaan peruuttaa, jos opiskelija vaarantaa toistuvasti ja vakavasti toisen henkilön terveyden tai turvallisuuden, ei täytä terveydentilaltaan eikä toimintakyvyltään opiskelijaksi ottamisen edellytyksiä, on hakuvaiheessa salannut tiedon aiemmasta opiskeluoikeuden peruuttamispäätöksestä tai jos opinnot tai niihin kuuluva työssäoppiminen edellyttävät alaikäisten parissa työskentelyä ja opiskeluoikeuden peruuttaminen on tarpeen alaikäisten suojelemiseksi.

JKO:n Sora-toimielin voi peruuttaa opiskeluoikeuden edellä mainituilla perusteilla ainoastaan SORA-tutkinnoissa (OPH määräys opiskelijan terveydentilaa koskevista määräyksistä)

Sora-toimielin palauttaa opiskeluoikeuden, jos em. peruuttamisen syitä ei ole ja opiskelija on toimittanut terveydentilaansa koskevat lausunnot.

Menettelytavat:

Opettaja/työpaikalla oppimista ohjaava opettaja dokumentoi tapahtuneet vaaratilanteet tms. opiskelijan tietoihin Wilmaan, kohtaan Tuntimerkinnät, Muu merkintä: kerro mitä tapahtui (ei kirjata arkaluonteisia eikä salassa pidettäviä tietoja)

Esittelijänä toimii asian vireille laittanut työntekijä. Ennen opiskeluoikeuden peruuttamista selvitetään opiskelijan mahdollisuudet hakeutua muuhun koulutukseen ja hänet voidaan suostumuksellaan ottaa muuhun koulutukseen, jonka opiskelijaksi ottamisen edellytykset hän täyttää. Ennen opiskeluoikeuden peruuttamista koskevan päätöksen tekemistä opiskelijalle ja alaikäisen huoltajalle varataan tilaisuus tulla kuulluksi.

Selvittelyvastuut ja työnjako:

Arkaluonteisia tai salassa pidettäviä tietoja ovat opiskelijaksi hakijan ja jo opintonsa aloittaneen opiskelijan terveystiedot, rikostaustaote ja huumausainetestiä koskeva todistus sekä opiskeluoikeuden peruuttamista ja palauttamista koskevat tiedot. Tiedot saa pyytää rehtori tai apulaisrehtori tai muu tähän tehtävään nimetty henkilö, esimerkiksi ryhmänohjaaja.

Rehtori tai apulaisrehtori: kuuleminen (opiskeluoikeuden peruuttamisesta/palauttamisesta) ja Opinto-ohjaaja: selvittely opiskelijan kanssa mahdollisuuksista hakeutua muuhun koulutukseen (ohjauskeskustelu kirjataan Wilmaan Ohjauksen ja tuen suunnitelmaan sekä kirjataan lyhyt muistio asiasta). Tämä on tehtävä, ennen kuin asia viedään Sora-toimielimen käsittelyyn (L531/2017 § 81, 3mom.)

Rehtori esittää opiskeluoikeuden peruuttamista (tai palauttamista) Sora-toimielin: päättää opiskeluoikeuden peruuttamisesta (tai palauttamisesta)

Esteellisyyttä koskevissa kysymyksissä sovelletaan hallintolain ja kuntalain säännöksiä (ks. Hallintosääntö/esteellisyyden toteaminen).

Kirjaamis- ja kuulemismenettelyt:

Tapahtumakirjausten yhteenveto tai dokumentit aiemmasta opiskeluoikeuden peruuttamisesta

Lomake: Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta

Kirjepohja: Kuulemiskutsu

Ohjauskeskustelukutsu ja kuulemistilaisuus (voivat olla sama tilaisuus) lähetetään tavallisena tiedoksiantona ja myös todisteellisesti (saantitodistuksella) ja mikäli opiskelija ei saavu paikalle tai hae kutsua, uudelleen haastemiehen välityksellä.

Rehtori esittää opiskeluoikeuden peruuttamista (tai palauttamista) Sora-toimielimelle, joka päättää. Sora-toimielin kokoontuu vasta, kun kaikki ohjauskeskustelut ja kuulemiset on pidetty.

Vilpillinen menettely tai muu järjestyssääntöjen rikkominen

Muu järjestyssääntöjen tai asuntolainojen järjestyssääntöjen rikkominen (esim. epäasiallinen käyttäytyminen, vaaran tuottaminen) on kiellettyä sekä kaikenlainen vilppi ja plagiointi opinnoissa on kiellettyä.

Jokaisen henkilöstöön kuuluvan, joka havaitsee opiskelijan rikkoneen järjestyssääntöjä tai muutoin käyttäytyneen epäasiallisesti, tulee neuvoa ja ohjata häntä tarkoituksenmukaisella tavalla kasvatuksellisin keinoin tai saattaa (toistuva) rikkomus kurinpitoasiana käsiteltäväksi.

Menettelytavat:

Opettaja keskustelee opiskelijan kanssa tilanteesta ja merkitsee asian tarvittaessa Wilmaan lomakkeella Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta. Opintovilpistä voi seurata hylätty suoritus (opettaja kirjaa perustelun arviointipäätökseen).

Kurinpito: kirjallinen varoitus

Selvittelyvastuut ja työnjako:

Opettaja, ryhmänohjaaja ja/tai opinto-ohjaaja ohjaa, opastaa ja selvittää sekä kirjaa hylätyn suorituksen perusteluineen ja vie asian tarvittaessa kurinpitomenettelyyn.

Kirjaamis- ja kuulemismenettelyt:

Arviointipäätös: hylätty TAI

Lomake: Ilmoitus/päätös kurinpitoasiasta

Kirjepohja: Kuulemiskutsu

Lisäksi koko prosessi kirjataan tapahtumajärjestyksessä opiskelijan Wilmaan

Arkistointi: arkistonmuodostussuunnitelman mukaisesti

Opiskelijan kuuleminen

Ennen opiskelijan erottamista oppilaitoksesta, opiskelijan asuntolasta erottamista ja kirjallisen varoituksen antamista opiskelijalle on yksilöitävä kurinpitotoimen syynä oleva teko tai laiminlyönti, hankittava tarpeellinen selvitys sekä varattava opiskelijalle tilaisuus tulla kuulluksi. Ennen opiskelijan erottamista oppilaitoksesta tai opiskelija-asuntolasta on kuultava myös opiskelijan huoltajaa. Muista 85 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä on ilmoitettava opiskelijan huoltajalle. Kurinpitotoimea harkittaessa on otettava huomioon teon laatu sekä opiskelijan ikä ja kehitystaso.

Kurinpitotoimesta, opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja opiskeluoikeuden pidättämisestä tulee antaa kirjallinen päätös, ja 85 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettut toimenpiteet tulee kirjata.

Opiskelijaa on kuultava, kun kyseessä kurinpito (kirjallinen varoitus, määräaikainen erottaminen, opiskeluoikeuden pidättäminen, asuntolasta erottaminen, poistumaan määrääminen, osallistumisen epäminen), erityisesti tuesta päättäminen, mukauttamisesta/poikkeamisesta päättäminen, opiskeluoikeuden peruuttaminen/palauttaminen, eronneeksi katsominen ilman opiskelijan omaa ilmoitusta; siis aina, kun tuloksena on opiskelijaan kohdistuva hallinnollinen päätös.

Ennen opiskelijan erottamista oppilaitoksesta tai opiskelija-asuntolasta on kuultava myös alaikäisen opiskelijan huoltajaa. Huoltajalle tulee aina ilmoittaa kurinpitorangeistuksesta sekä muista toimenpiteistä.

Opiskelijan kuulemisen järjestää rehtori. Kuulemistilaisuudesta kirjataan muistio ja tieto kuulemisesta merkitään opiskelijan Wilmaan.

Kuulemiskutsu lähetetään tavallisena tiedoksiantona (Wilma-viesti; sähköpostikutsu, kirjeposti). Jos kyseessä on opiskeluoikeuden peruuttaminen, kuulemiskutsu tulee lähettää myös todisteellisesti (saanti todistuksella).

Hallintolain 34 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta, sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä (kirjataan kutsuun), jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Asianosaiselle on ilmoitettava kuulemisen tarkoitus ja selityksen antamiselle varattu määräaika. Kuulemista koskevassa pyynnössä on tarvittaessa yksilöitävä, mistä seikoista selitystä pyydetään.

Päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Eryteisesti opiskeluoikeuden peruuttaminen (SORA) tilanteessa mahdollisuus siirtyä suorittamaan muuta tutkintoa tai koulutusta on selvitettävä opiskelijan kanssa ENNEN Sora-toimielimen käsittelyä ja tapahtumat, joihin vedotaan, on DOKUMENTOITAVA riittävän yksilöidysti Wilmaan, jotta päätöksen pohjaksi on selkeät perusteet. Ohjauskeskustelu ja opiskelijan kuuleminen voidaan järjestää samassa tilaisuudessa.

Päätösten tiedoksianto

Hallintolain mukaan hallintopäätös (viranhaltijapäätös) on annettava kirjallisesti. Määräaika oikaisuvaatimuksen tekemiseen tai muutoksenhakuun alkaa kirjallisen päätöksen tiedoksisaannista. Kirjallisesta päätöksestä on käytävä selvästi ilmi päätöksen tehnyt viranomainen ja päätöksen tekemisen ajankohta; asianosaiset, joihin päätös välittömästi kohdistuu; päätöksen perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu; sekä sen henkilön nimi ja yhteystiedot, jolta asianosainen voi pyytää tarvittaessa lisätietoja päätöksestä.

Viranomaisen on annettava tekemänsä päätös viipymättä tiedoksi asianosaiselle ja muulle tiedossa olevalle, jolla on oikeus hakea siihen oikaisua tai muutosta valittamalla. Viranomaisen on annettava tiedoksi myös sellainen päätös, johon liittyy muutoksenhakukielto.

Asiakirja annetaan tiedoksi alkuperäisenä tai jäljennöksenä. Jos tiedoksi annettavaan asiakirjaan on liitetty asian käsittelyssä kertyneitä asiakirjoja, joita ei voida luovuttaa vastaanottajalle, viranomaisen on varattava tälle tilaisuus tutustua asiakirjoihin viranomaisen tai haastemiehen luona. Tiedoksiannon yhteydessä on ilmoitettava, missä ja mihin saakka asiakirjoja pidetään nähtävillä.

Tiedoksianto toimitetaan tavallisena tai todisteellisena tiedoksiannona. Tiedoksianto yksityishenkilölle toimitetaan henkilölle itselleen tai tämän lailliselle edustajalle.

Tiedoksiannossa noudatettava menettely:

Tavallinen tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle. Vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tiedoksianto on toimitettava postitse saantitodistusta vastaan, jos se koskee velvoittavaa päätöstä, jonka tiedoksisaannista alkaa kulua muutoksenhakuaika tai muu vastaanottajan oikeuteen vaikuttava määräaika. Saantitodistusta voidaan käyttää myös, jos se on muusta syystä tarpeen asianosaisen oikeuksien turvaamiseksi. Saantitodistuksesta on käytävä ilmi tiedoksiannon toimittaja ja vastaanottaja sekä tiedoksisaannin ajankohta.

Asiakirja voidaan myös luovuttaa tiedoksiannon vastaanottajalle tai tämän edustajalle. Tiedoksiannosta on tällöin laadittava kirjallinen todistus, josta on käytävä ilmi tiedoksiannon toimittaja ja vastaanottaja sekä tiedoksiannon ajankohta. Jos viranomainen katsoo siihen olevan aihetta, tiedoksianto voidaan toimittaa haastetiedoksiannona. 20 L 434/2003

8 Järjestyssäännöt

Opistolla on voimassa olevat Järjestyssäännöt ja Asuntolan järjestyssäännöt

9 Lomakkeet ja mallipohjat

Lomakkeet ja kirjepohjat toteutetaan erillisellä lomakkeella tai Wilmassa.